

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Tribvs Dagobertis Francorvm Regibvs Diatriba Godefridi Henschenii E Societate Iesv

Henschenius, Godefridus

Antverpiae, 1655

Il Epocha veterum Francorum per annos Regum distincta; non Pontificum Romanorum, Imperatorum externorum aut Indictionum. Epocha eadem characteribus historicis in progenitoribus Dagoberti I firmata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9599

est. Eodem modo auctor Vitæ S. Audoëni, qui circa an. Chr. nongentesimum videtur vixisse, ac dein Fridegodus Poëta, qui circa annum 1000000 metrico eam stylo vertit, appositis Christi annis. Epocham Regum Francorum ad XI aut XII annos præuenientes, Chronologiam interuertunt. Similia sæpe in opere nostro de Vitæ Sanctorum notata reperiet lector: nosque infra nonnulla attingemus. Quibus non accuratè obseruatis, plures è recentioribus historicis suos Annales ac Chronica neutiquam appositè digesserunt.

I I

Epocha veterum Francorum per annos Regum distincta; non Pontificum, Imperatorum externorum, aut Indictionum. Epocham eadem characteribus historicis in progenitoribus DAGOBERTI I firmata.

Non hîc disquirimus, quæ à variis nationibus, præter iam indicatas, olim Æra aut Epocham annorum adhibita fuerit. Antiquitatem historicam Francorum, quæ ad propositam quæstionem sola facit, spectamus. Hanc ab vetustioribus aliquot Chronicis auspicatur Chesnæus: è quorum auctoribus Idatius Olympiadas atque Imperatorum annos potissimum adnotauit. Prosper Aquitanus in Chronico priore, quod Petrus Pithœus olim edidit, solum annos Imperatorum exprimit: in altero verò Chronico, Eusebij & Hieronymi Chronicis subnecti solito, singulos an-

nos propriis Consulibus distinguit. Hoc Prosperi Chronicon excipit Marius Episcopus Auenticensis, qui initio solos Consules numerat, quibus à Maximo Consule, id est, anno Christi 10xxiii, adiungit Indictiones in antiquo Codice, qui apud nos extat. Gregorius Turonensis dum libro primo Historiæ Francorū atque initio secundi, tēpora ea pertractat, quibus Imperatores Romani rerum adhuc in Galliā potiebantur, res gestas, ad eorundem Imperatorum Epocham ordinatas, per sua tempora distribuit; recensitis etiam Consulibus Romanis, quos ad annum obitus S. Martini accuratiùs obseruatos repererat. Deinde verò, postquam Imperio Romano è Galliis eliminato, regnum ibidem Francorum stabilitum est, solùm suorum Regum annos obseruarunt, qui dein primi res Francicas litteris tradidēre, Gregorius idem, Fredegarius, Fortunatus, Audoēnus, Ursinus, aliique Vitarum Sanctorum scriptores coæui, eosque imitati monachus S. Dionysij in gestis DAGOBERTI I, & Aimoinus suprâ memorati.

At Romano Imperio ad Carolum Magnum eiusque posteros delato, Franci cum nomine Imperatorum vsus Indictionum, quibus Romani assueuerant, etiam susceperunt, quas diplomata Ludouici Pij & sequentium Imperatorum passim exhibent. Posteriores ergo cum viderent historias, suorum maiorum temporibus conscriptas, & priorum Regum diplomata, hisce Imperatorum & Indictionum notis, velut insigni ornamento, carere, ipsi suo calculo, sæpe inepto, suppleuēre. Trithemius, cum appositis Indictionibus priorum Regum annos validè firmatum iri censeret, eas suæ chronotaxi aptauit. Ita in Historiâ Francorum ab eo digestâ, *anno Christi 10clxv, Indictione viii, DAGOBERTVS I è vitâ excessit; & anno 10clxxxi, Indictione ix, Chlodoneus II:*
idque

idque circiter xx annorum aberratione: quâ in compendio libri primi Annalium quadantenus emendatâ, mortuus dicitur DAGOBERTVS anno 10CXLV, *Indictione III*, & *Chlodoueus II anno 10CLXII, Indictione V*. Eadem ratione in aliis Regibus erratum ab eo aliisque. *Chlodoueus II* in Chronico Moiffiacensi post DAGOBERTI decessum, regnum patris adsciuit, anno ab Incarnatione 10CXLI, *Indictione IV*: moritur verò, regnavitque filius eius *Chlotharius pro eo*, anno ab Incarnatione Christi 10CLVIII, *Indictione II*. Quæ omnia, aliaque quàm plurima, licet *Indictionibus* additis videantur solidata, infra subruemus.

Facilius se error prodit in annis Pontificum Romanorum adscriptis, cum neque ea consuetudo facile proberur apud antiquiores scriptores usitata, & menda adeò enormia inspersa sint, ut auctoribus coævis nequeant attribui. S. Martinus Papa, qui Theodoro anno 10CXLVII vitâ functo successit, passim coniungitur cum DAGOBERTO I, qui anno 10CXLIV mortuus. Imò Chronici Gandensis Scriptorem annum XIV DAGOBERTI & V Martini Papæ in Christi 10CX coniecisse supra diximus.

Hanc ergo epocham Imperatorum, Pontificum, *Indictionum* in usu non habuere Franci veteres: sed Regum inuicem succedentium annis disuncta ad seculum Christi VIII discrimina temporum sunt. Quæ tamen *computandi ratio* ad *annum chronicalem*, uti Gregorius Turonensis infra producendus appellat, ab auctoribus refertur, atque initio à Kalendis Ianuarij aut Christi natiuitate sumpto, annis Iulianis cum Chronicis & Annalibus aliorum accommodatur. Quam ob rem aduertendum sedulo, qui usus auctorum sit; & an ad Kalendas Ianuarias, quæ initium regni præcedunt, an quæ illud proximè sequuntur, primum annum Regum conferant, maximè si regnare cœperint mensibus ab

vtroq; Ianuario lōgius difiunctis. Hinc follicitè Idatius monet, vt suprā diximus, fe annū eumdē scribere & *Theodofij Magni vltimū & filiorum Arcadij & Honorij primum.* estq; is annus Christi cccxcv *Olybrio & Probrino Coss.* Quem annum Imperio Theodofij integrum relinquunt Proſper, Oroſius, Turonenſis, atque ab anno ſequenti imperium filiorum Arcadij & Honorij ordiuntur. Mortuus eſt fortaffis Theodofius, ſi coniectura non fallit, xvi Iulij: habuitq; de eo orationem S. Ambroſius xxiv Auguſti, in quā teſtatur *aſſiſtente ſacris altaribus Honorio Principe,* illius *obitum conclamatum eſſe,* iamq; *quadrageſimum diem celebratum,* quando *inhonorum adhuc honore tumuli corpus Constantinopolim transmittetur:* cui translationi impendendi ſuperfuerunt dies lxxv, nec plures diſtancia locorum poſtulat, ad viii vſque diem Nouembris, quando corpus, Arcadio iuſta paterno funeri ſolvente, Constantinopoli ſepultum fuiſſe tradit Socrates lib. 6 Hiſtor. Eccl. cap. 1. Apud hunc tamen, præter alia menda, quæ ad Vitam S. Sigeberti i Februarij pag. 215 notamus, vitioſè ſcriptum, obiſſe xvi Ianuarij. Iulij arbitror vel ſcripſiſſe eum, vel ſcribere debuſſe. Si quis tamen maius ſpatium temporis requirat, ad corpus Mediolano Constantinopolim deportandum, menſis per me licebit adiiciatur, dicaturq; ſub medium Iunij migratſſe è vitâ. Ita & ratio conſtabit, cur Idatius annum eumdē & patris vltimum & primum filiorum ſtatuerit, quia dimidiâ parte anni vtriq; imperarint. Quibus autem magis Oroſij, Proſperi, Gregorij, totum eum annum patri aſſignantium, calculus probabitur, ij quoque credibiliùs vnâ nobiſcum ducent, vt ille ſexto aut etiam ſeptimo menſe deceſſiſſe dicatur, quàm ſub medium primi menſis. Quis enim æquum eſſe cenſeat, vt xi menſes ac dies xv imperarint filij, & tamen omne illud
tempus

tempus patris iam mortui nomine celebretur signeturque? Capessuerunt illi quidem mox ab eius morte imperium, sed illud in horum scriptorum Fastis non nisi à Kalendis sequentis Ianuarij illis imputatur.

In Prosperi Chronico *Arcadio IV & Honorio III Coss.* adscriptus est horum Imperij annus primus, qui erat Æræ vulgaris cccxcvi. In Historiâ Gregorij Turon. lib. 1 cap. 45 *anno Imperij eorum secundo, Consules ponuntur Atticus & Casarius.* Is est annus Christi cccxcvii, quo S. Martinus obiit, & quidem *anno atatis suæ octogesimo primo, Episcopatus autem vigesimo sexto.* Eos autem annos Iulianis aptatos auspiciatur is scriptor à proximè sequente Ianuario. Quem morem obseruare se testatur, vbi *sequitur & supputatur annus Chronicalis.*

Apud Francos Chlodoueo I, die xxvii Nouembris, anno 10ix, vitâ functo, filij regnū quadrifariâ partiti successerūt; sed ita vt eorū primus annus ab initio sequentis 10x inchoetur. Ex his porrò Chlodouei filijs Chlotharius I mortuis fratribus monarchiâ postea affecutus est Francorum, decessitque anno 10lxi, cuius regnū inter quatuor filios diuisum, ita est, vt annus eorum primus apud Gregorium à sequente Ianuario numeretur. Ex his Sigebertus I Rex Austrasiorum apud eundem Gregorium lib. 4 cap. 46 interemptus, *obiit anno regni sui xiv, Christi 10lxxv, eiusque filius Childebertus lib. 5 cap. 1 vix lustro atatis vno peracto, die Dominici Natalis regnare coepit.* A quâ solennitate quia tunc Franci annum auspiciabantur, apud Marium *Sigeberto per fraudem interfecto, Childebertus suscipit regnum Indictione ix, anno Consulatus Iustini iunioris Augusti x, Christi 10lxxvi, qui Childeberti primus, integer S. Gunthramni Regis Burgundiæ & Chilperici, patruorum Childeberti, voluitur decimus quintus apud Gregorium.* Hinc lib. 5 cap. 26 horum *annus xvii cum illius tertio*

componitur, & cap. 28 illius *quartus* cum horum XVIII. Imò lib. 6 cap. 14 *mensis Ianuarius anni VII Childeberti* in patruorum XXI incidit. At lib. 9 memoratur *dies IV Kalend. Decemb. anni XII Childeberti & XXVI Gunthramni.*

Consensum cum annis Christi confirmant varij characteres, ad quorum normam chronologia alibi stabilienda est. Nam lib. 6 cap. 15 *dies Dominicus pridie Kalend. Februarij est anno Childeberti VIII, Christi IOLXXXIII, cyclo Solis IV, litterâ Dominicali C.* Lib. 4 capitibus 10 & 22 collatis, *dies hebdomada quartus, seu Mercurij, XVIII Kalendas mensis quinti, seu Iulij, anno Childeberti XV & Gunthramni XXIX, Christi IOXC, cyclo Solis XI, litterâ Dominicali A, quo die terræ motus contigit.* Libro 10 cap. 1 *Pelagio Papâ defuncto S. Gregorius eligitur anno Childeberti XV, Christi IOXC. Eiusdemque Gregorij annus V, ad calcem Historiæ, est Childeberti XIX, Christi IOXCIV. Prætereà S. Radegundis Regina (vt scribit in eius Vitâ Bandomina, quæ morienti adstiterat) obiit quartâ feriâ manè Idibus Augusti: addit Gregorius, qui eius sepulturæ præfuit, lib. 8 cap. 43, & lib. 9 cap. 2 annum tunc fuisse Childeberti Regis XII, mensē VI, & XIII diem mensis: quæ annum Christi IOLXXXVII ostendunt fuisse, cyclo Solis VIII, litterâ Dominicali E.* Eodem Gregorio teste lib. 5 cap. 17, *anno II Childeberti, Christi IOLXXVII, dubietas Pasche fuit.* Nam cyclo Solis XXVI, litterâ Dominicali C, *apud Turones multasq; Galliarum ciuitates Pascha celebratum fuit secundum Victorij canonem, XIV Kalendas Maias, cyclo Lunæ VIII: apud Hispanos verò secundum antiquorum Latinorum Canonem XII Kalendas Aprilis, ipso Æquinoctij die. Sed apud Italos secundum cyclum Lunæ Alexandrinum eo anno Pascha fuit VII Kalendas Maias: concurrentibus dicto anno in Dominicas XXI Martij, XVIII & XXV Aprilis. Simili modo lib. 10 cap. 23, anno Chil-*
deberti

deberti xv & Gunthramni xxix, Christi 10xc, Turonenses Pascha celebrarunt xxii, alij xv Luná, hi vii Kalendas, illi iv Nonas Aprilis: qui dies cyclo Solis xi, litterâ Dominicali A, in Dominicas conueniebant. Denique lib. 6 cap. 21 anno Childeberti vii, Chilperici & Gunthramni xxi, Christi 10lxxxii, Luna eclipsin passa est, & lib. 10 cap. 23 anno Childeberti xv, Gunthramni xxix, Christi 10xc, sole eclipsin pertulit mense octauo, siue Octobri. Vtramque dictis annis eclipsin contigisse accurately calculo demonstrat Petauius de Doctrinâ temporum lib. 8 pag. 850 & 852.

Hæc placuit diffusiùs proponere, quæ qui scripsit, coràm spectauit S. Gregorius, Episcopus Turonensis factus anno Christi 10lxxiii aut initio sequentis, biennio ante regnum Childeberti: vt lector agnoscat characteres è visceribus historiæ erutos, quibus discrimina temporum internosci debent, & certis quasi palis terminisq̃ affigiac circumscribi: intelligatq̃ non sufficere externum quempiam annorum regni vniuscuiusq̃ numerum, qui fallax est, stupiditati amanuensium, & fraudibus erroribusq̃ variis subiectus, vt suprâ ex Reginone constat.

Demum anni variorum Episcoporum aut Abbatum à coæuis scriptoribus obseruati, magnam Chronologiæ conferunt lucem, ac præclarè Epocham Regum stabilunt. Cuius rei exempla infrâ damus.